

Verslag Architectuurraad | 4-10-2018 |

Aanwezig: Olav Loite (VDOD, Topicus), Gerald Groot Roessink (DUO), Bram Gaakeer (OCW), Arjan Aarnink (CITO), Nynke de Boer (SURFnet), Remco de Boer en Bart den Dulk (Bureau Edustandaard / Kennisnet), Dirk Linden (Kennisnet), Tom van Veen (SURFmarket), Brian Dommissie (Kennisnet, adviseur PO-Raad en VO-raad), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Rimmer Hylkema (GEU, ThiemeMeulenhoff), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet)

Afwezig m.k.: Marc Fleischeuers (Kennisnet / Bureau Edustandaard), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht), Edwin Verwoerd (KBBE, Iddink), Bart Ratgers (CvTE).

Alle hieronder genoemde presentaties staan op www.edustandaard.nl

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

De voorgestelde agenda wordt overgenomen. Deze wordt wel iets omgegooid vanwege vertraging van de treinen vanuit Den Haag.

De notulen van 21 juni worden ongewijzigd vastgesteld.

Nynke de Boer meldt dat op 8 en 9 november wederom een IMS Europe conferentie wordt georganiseerd, ze stuurt de leden hierover meer informatie. Henk Nijstad meldt dat op woensdagmiddag 7 november een Linked data-conferentie wordt georganiseerd door het PILOD-netwerk; onderdeel is een onderwijs-thema door OCW, DUO en SBB. Brian Dommissie meldt dat binnenkort een publieke consultatie start voor de nieuwe versie 1.3 van Edukoppeling (medior release).

2. Update REST-onderzoek: in hoeverre kan REST een alternatief zijn voor uitwisselingen via Edukoppeling

Brian meldt dat 2 experts zijn begonnen aan het onderzoek; minstens 1 van hen is nauw betrokken bij de overheidsbrede ontwikkelingen mbt. REST API. Volgende week wordt de Edukoppeling-werkgroep als eerste sparringpartner betrokken, de verwachting is dat in januari de resultaten in de Architectuurraad kunnen worden gepresenteerd.

3. Implementatiescenario's en nieuwe begrippenset uit de educatieve ketneten

Henk Nijstad vertelt dat vanuit Edu-K uitgewerkte implementatiescenario's voor implementatie van het ECK-id tezamen met de D&T-afspraken in schooljaar 2019-2020. Uitgangspunt is de huidige IST-situatie, dus alle huidige routes zijn meegenomen – ook routes die op termijn minder voor de hand liggen. Deze uitgewerkte architectuurprocessen zijn conform ROSA-aanpak (bijv. gebruik van ArchiMate) uitgewerkt. Rimmer Hylkema, die nauw hierbij betrokken was, bevestigt de grote waarde hiervan, omdat nu veel eenduidiger is uitgewerkt voor ketenpartijen hoe de processtappen verlopen. Er kunnen de komende periode wel actualisaties en verbeteringen worden verwacht. De Architectuurraad onderkent ook de waarde van deze architectuuruitwerkingen van het ECK-domein, die wellicht delen van de inmiddels verouderde en incomplete ROSA-onderdelen over de educatieve contentketen kunnen vervangen en besluit de opname op de backlog te plaatsen. Het beheer blijft (uiteraard) liggen in Edu-K, bij het programma Start Schooljaar.

Naast deze architectuurbeschrijvingen is ook een lijst opgesteld met veelgebruikte begrippen uit de ECK. Deze lijst is door Bureau Edustandaard gecheckt en door Bureau Edustandaard aangevuld met vergelijkbare begrippen uit andere

edustandaard

standaarden. De Architectuurraad verwelkomt deze lijst. De lijst dient wel te worden gevalideerd – verschillende leden van de Architectuurraad zeggen dit toe, en het lijkt noodzakelijk om bij veel begrippen ook de context op te nemen waarin ze zijn gedefinieerd. Er is discussie over de geldingskracht en de governance van de lijst. Deze lijst kan zeker niet verplicht zijn, echter de Architectuurraad verwacht wel dat bij nieuwe standaarden en architectuur deze lijst gecheckt wordt voordat nieuwe begrippen worden ontwikkeld. Dirk Linden geeft aan dat de kwaliteit van de lijst kan blijken uit wie wanneer deze lijst heeft gereviewed; dit dient te worden toegevoegd.

Besluiten:

De Architectuurraad verzoekt Bureau Edustandaard om de opname voor te bereiden van de implementatiescenario's in de ROSA, te bespreken in de volgende bijeenkomst (backlog).

Bij de ECK Begrippenlijst, reeds opgenomen in de ROSA, moet duidelijk worden vermeld dat deze 'concept' is en de context dient te worden toegevoegd (actie Kennisnet). Verschillende leden van de ARAAD (oa. Jacob Hop, Olav Loite, Rimmer Hylkema) geven uiterlijk in november feedback op de woordenlijst, eerstgenoemde bekijkt of ook woordenlijsten vanuit het MBO (TripleA) kunnen worden toegevoegd. De Architectuurraad neemt deze lijst onder haar hoede en geeft aan dat bij ontwikkeling van nieuwe architectuur en standaarden deze lijst dient te worden betrokken.

4. Update opbouwen projectplan Toekomstbeeld Toegang

Bram Gaakeer presenteert namens de regiegroep IAA de aanpak en voortgang om te komen tot het projectplan voor een breed gedragen Toekomstbeeld Toegang. Na gesprekken met een diverse nauw-betrokkenen worden de werkpakketten duidelijk die kunnen leiden tot het toekomstbeeld en de onderlinge afhankelijkheden cq. de logische volgorde van uitwerken (zie slide 2). De specifieke wensen en issues van betrokkenen per werkpakket worden duidelijk. Er is in kaart gebracht waar op korte termijn partijen kunnen en willen bijdragen. Dat blijkt goed te passen op de randvoorwaarden die hoe dan ook moeten worden ingevuld voordat je richting ontwikkeling van kaders kunt gaan. Het projectplan beperkt zich voor wat betreft fase 1 tot die werkpakketten waar nu een coalition-of-the-willing voor bestaat. Bram geeft aan dat de samenstelling van zowel werkpakketten als regiegroep nog fluctueert, waarbij de huidige werkgroep IAA 'promoveert' tot regiegroep. Rimmer Hylkema meldt zich direct aan voor deze regiegroep. Er wordt een suggestie gedaan dat ook de distributeurs betrokken moeten worden, helaas zijn deze op dit moment niet vertegenwoordigd in de Architectuurraad.

Bij het werkpakket 'normenkader' wordt de aansluiting met EIDAS uitgewerkt. Bij 'ketenanalyse' lijkt het effectief dat de dominante ketenpartij de leiding neemt - vaak is die er, bijv. met een centrale voorziening (zoals OSO voor de overdrachtsketen); en bovendien is er vaak al veel voorbereidend werk gedaan.

De Architectuurraad ondersteunt van harte de opzet van de voorgestelde werkpakketten en de bijbehorende werkwijze. Op deze manier kunnen alle onderdelen voor het Toekomstbeeld Toegang worden uitgewerkt met hulp/medewerking van partijen die ook 'over de as' van hun eigen belang en verantwoordelijkheid zijn betrokken. Mochten er werkpakketten missen of als een andere scope beter zou zijn, dan kan dat via de regiegroep worden aangepast. De Architectuurraad speculeert over de besluitvorming in de Standaardisatieraad, bij de volgende bijeenkomst op 15 november. De nul-optie (niets doen), of de optie 'meelopen met de huidige activiteiten zoals bijv. vereist vanuit compliance aan de AVG', vindt de Architectuurraad onverstandig. Het realiseren van een gedragen Toekomstbeeld Toegang, volgens de door de regiegroep voorgestelde werkwijze, wordt van harte omarmt en zou urgentie en prioriteit moeten krijgen. Elk lid van de Architectuurraad dient voor de werkpakketten waar de eigen organisatie betrokken is commitment te vragen van zijn counterpart in de Standaardisatieraad. Aan de hand van het plan van aanpak kan elke organisatie bepalen welke bijdrage wordt verwacht. Uitspreken van commitment houdt in dat betreffende organisatie zich bereid verklaard medewerkers met de vereiste expertise beschikbaar te stellen die nodig zijn voor de uitvoering van de werkpakketten. Tevens omvat dit het commitment om de vertegenwoordiger van de organisatie waar nodig deel te laten nemen aan het regieteam.

edustandaard

Bram geeft aan dat na een dergelijk besluit het ook logisch is om een projectleider voor het vervolg aan te stellen. Tot slot stelt de Architectuurraad vast dat dit onderwerp de te voorziene bijeenkomsten op de agenda zal blijven terugkomen.

Besluit en acties:

De Architectuurraad omarmt de door de regiegroep IAA voorgestelde werkwijze van samenhangende werkpakketten met per werkpakket betrokken partijen die een wens/behoefte/ambitie hebben. Juist ook de gezamenlijkheid is noodzakelijk om het gestelde doel, namelijk het Toekomstbeeld Toegang, te realiseren. De Standaardisatieraad wordt opgeroepen om deze aanpak cq. opzet van het projectplan te steunen en prioriteit te geven in de activiteiten.

Elk ARAAD-lid bespreekt vóór de bijeenkomst van de Standaardisatieraad op 15 november zijn ambitie en inzet voor de werkpakketten met zijn counterpart in de Standaardisatieraad, en koppelt dit terug aan Bram.

5. ROSA-scan Logistiek eindtoets PO

Brian Dommissie, namens de PO-raad verantwoordelijk voor de operationele coördinatie voor dit ketenproces, introduceert de context van de logistiek van de Eindtoets PO. Voorheen ook wel de CITO-toets genoemd, betreft het nu het logistieke proces met 5 aanbieders (op dit moment) waaronder het CvTE. Was het voorheen vooral een papieren proces, tegenwoordig zijn de meeste processtappen gedigitaliseerd. Dat maakt oa. gestandaardiseerde M2M-koppelingen noodzakelijk.

Aan de hand van de ROSA-scan, uitgevoerd namens Bureau Edustandaard door Remco de Boer en Bart den Dulk, bespreekt de Architectuurraad haar adviezen. Rimmer Hylkema kaart aan dat er processen (vooral human-to-machine) plaatsvinden buiten de scope van het logistieke proces zoals aangeboden aan de ROSA-scan, die wel degelijk diverse bijzondere persoonsgegevens bevatten, bijv. kenmerken als dyslexie die belangrijk zijn hoe de toets wordt aangeboden (grootte lettertype bijv.). Die zouden ook in de scope moeten worden opgenomen. Gerald Groot Roessink merkt op dat er diverse belangrijke gegevensbronnen worden gebruikt in dit logistieke proces. Het is belangrijk dat er geen nieuwe gegevens worden ontwikkeld zonder te checken in de bestaande bronnen; daarnaast kan er impact zijn op dit proces wanneer er bijv. wijzigingen optreden in het DUO Gegevenswoordenboek (afhankelijkheid). En hoe zit het met coderingen van de resultaten, zijn hiervoor gestandaardiseerde lijstjes beschikbaar en worden die benut? Gerald benadrukt nogmaals het belang van het in beeld hebben van het semantisch landschap van begrippensets, en de noodzaak om onderling relaties aan te leggen. Dit heeft een directe link met het reeds bestaand thema. Hij stelt daarom voor om te investeren in een soort stelselcatalogus voor het onderwijs voor betere toepasbaarheid van het semantisch landschap, dit wordt toegevoegd aan de backlog.

Vervolgens gaat het gesprek over al dan niet inzetten van Edukoppeling in de communicatie tussen toetsaanbieders en de LAS – zoals voorgesteld voor dit ketenproces. In de ROSA staat immers de publiek-privaat vastgestelde afspraak dat voor de [uitwisseling van vertrouwelijke gegevens Edukoppeling](#) wordt gebruikt. Rimmer Hylkema geeft aan dat partijen aanhikken tegen implementatie van Edukoppeling en betoogt dat dit niet nodig zou zijn, aangezien er nu ook genoeg processen zijn met een vergelijkbare BIV-classificatie voor de gegevens. Ook UWLR maakt er nog niet gebruik van. Brian geeft aan dat voor 'nieuwe snelwegen' het op dit moment logisch is voor Edukoppeling te kiezen, maar voor 'bestaande snelwegen' nog de huidige uitwisseling kan worden gebruikt mits die voldoet aan de AVG. Qua timing is het dan wel wenselijk dat er synchroniteit is met (wettelijke) processen die tóch al Edukoppeling vereisen, zoals de uitwisseling met BRON. Om de discussie over het gebruik van Edukoppeling te structureren geeft Dirk aan hoe de werkwijze zou moeten zijn: vaststellen om welke gegevens het gaat (BIV-classificatie); dat bepaalt welke maatregelen genomen moeten worden; standaard-oplossing liggen voor de hand, tenzij .. (comply or explain). Ondanks alle discussie besluit de Architectuurraad unaniem dat de afspraak mbt het gebruik van Edukoppeling niet ter discussie staat, en dat het logisch is om voor dit ketenproces Edukoppeling te gaan gebruiken. Er is wel behoefte aan een nadere duiding en mogelijke nuancering van de context 'vertrouwelijke gegevens' waarin het gebruik van Edukoppeling een ontwerp kader is. Remco de Boer geeft aan dat het lopende REST-onderzoek hier mogelijk een antwoord op geeft, en wellicht op gaat leveren dat er een variant op Edukoppeling gaat komen die een lagere drempel

edustandaard

heeft voor de toetsleveranciers en uitgevers. Jacob Hop verwoordt namens de gehele Architectuurraad nogmaals hoe behulpzaam de ROSA-scans zijn in het voeren van de juiste discussies in de Architectuurraad.

Besluit:

De Architectuurraad neemt het voorbereide advies van de ROSA-scan over, met in acht neming van de hierboven genoemde punten (actie Bureau Edustandaard om deze toe te voegen). De genoemde backlog items worden toegevoegd. De afspraak in de ROSA over het gebruik van Edukoppeling staat niet ter discussie. Het verzoek is om bij ROSA-scan voortaan direct te refereren (linken) naar het betreffende principes, ontwerpkaders, etc – dat maakt bijv. argumenten bij keuzes gemakkelijker en sneller toegankelijk (en versnelt de discussie).

Brian Dommissie nodigt Bureau Edustandaard uit voor een presentatie van de ROSA-scan en het hierop gebaseerde advies van de Architectuurraad.

6. ROSA-scan: methodiek + terugkoppeling nav. architectuurscan RIO register

Henk Nijstad praat de Architectuurraad bij over het besluit (in juli) van de Standaardisatieraad dat de ROSA-scan voortaan ook beschikbaar is voor alle nieuwe ketentrajecten en ketenvoorzieningen. De wens is dat ketenprojecten deze ook daadwerkelijk tijdig gaan aanvragen. Inmiddels is de website van Edustandaard uitgebreid met een extra kopje op het hoofdniveau met <ROSA>, waaronder het nieuwe proces is uitgewerkt.

Nav. het advies van de Architectuurraad aan het project RIO (in juni) heeft Wiebe Busing terugkoppeling gegeven over de genomen acties. De Architectuurraad is opgetogen over de actiegerichtheid van dit ketenproject om de adviezen over te nemen. Brian Dommissie en Jacob Hop geven aan dat ook de presentatie van de ROSA-scan aan het project daartoe een belangrijke bijdrage heeft geleverd. Deze stap wordt voortaan toegevoegd aan het proces.

Remco de Boer geeft toelichting op de 'Methodiek van de ROSA-scan'. Jacob geeft aan dat de taal in de scan voor ingewijden goed leesbaar is, maar voor niet-ingevoerden vergt dat extra toelichting. Bureau Edustandaard gaat een management summary toevoegen inclusief extra toelichting. De Architectuurraad is verder content met dit document; afgesproken wordt dat de leden nog 2 weken de tijd hebben met extra feedback te komen. Daarna wordt dit document met de laatste wijzigingen aangepast en als 1.0 versie geformaliseerd.

Besluiten/actiepunten:

- Toevoegen aan proces: Presentatie door Bureau Edustandaard het advies van de Architectuurraad obv. de ROSA-scan bij de opdrachtgever
- Toevoegen van management samenvatting voor niet-architecten aan de Methodiek ROSA-scan
- Architectuurraad-leden komen uiterlijk 18 oktober met vragen / feedback over 'Methodiek ROSA-scan'. Samen met de aanpassingen wordt het document daarna geformaliseerd tot 1.0-versie.

edustandaard

7. Backlog ROSA

Remco de Boer geeft een korte update over [de backlog](#). De ROSA wiki is inmiddels helemaal over op de nieuwe aanpak met onderliggende klikbare Archimate modellen (#5). Er wordt door Bureau Edustandaard gewerkt aan het uitwerken van het onderdeel 'Governance' voor de ROSA-scan (#28).

8. WVTTK en sluiting

De voorzitter wijst nog op:

- Voornemen tot uitbreiding scope afspraak D&T naar primair onderwijs
- Linked data-event met thematrack 'onderwijs' op 7 november

Sluiting om 16:45 uur door de voorzitter.

**Volgende bijeenkomst: donderdag 17 januari 2019, 13:30 – 16:30 uur
(lunch vanaf 12:45 uur).**

Overige vergaderdata 2019: 11 april; 20 juni; 10 oktober (zie agenda-uitnodigingen hiervoor).